BMP rapport

10 jaar Gat van Pinte

2010 - 2019

Bert van Broekhoven
VWG De Steltkluut
Augustus 2019

Inhoud

2. Gebiedsbeschrijving Gat van Pinte 3
3. De telronden van 2019.....4
4. De looproute.....5
5. Enkele bijzondere foto's van 2010-2019 6
6. Overzicht territoria per soort 2010-2019 8
7. Overzicht soorten zonder territorium.....10
8. Territoriumkaarten.....10
9. Samenvatting van de bevindingen.....11
10. Veranderingen in het gebied. 12
11. Conclusie en advies 13

Foto: Rietzanger (BvB)

1. Inleiding

Voor u ligt een rapport over de broedvogelinventarisatie die in het voorjaar van 2019 is uitgevoerd door Bert van Broekhoven en Afke van Dijkhuizen in het natuurgebied Gat van Pinte nabij Terneuzen. Tijdens deze 10e keer dat deze telling is gedaan zijn er 8 tellingen uitgevoerd volgens een vaste looproute. De gegevens zijn digitaal verwerkt op de site van SOVON en de territoria zijn m.b.v. autoclustering bepaald. De gegevens van 2010 tot en met 2019 zijn op exact dezelfde wijze digitaal verwerkt en meegenomen in dit rapport. Alle in het rapport geplaatste foto's zijn tijdens de BMP-rondes in het gebied gemaakt door Bert van Broekhoven.

2. Gebiedsbeschrijving Gat van Pinte

Beschrijving: Het terrein is ongeveer 60 hectare groot en bestaat uit open grasland met rietvelden en open water (de Otheense Kreek, Gat van Pinte) en enkele waterpartijen die een aantal jaren geleden zijn aangelegd. Er zijn enkele oude hoge bomen en enkele bosjes met struiken aanwezig. Het is een jong en gevarieerd gebied dat nog in ontwikkeling is. Het gebied wordt begraasd door koeien. Dit houdt recreanten uit het gebied waardoor het in dit gebied rustiger is dan het aangrenzende natuurgebied het Eiland van Meijer. Een gemarkeerde wandelroute van het wandelknooppunt loopt sinds 2014 door het gebied. Hierdoor wordt het gebied iets vaker doorkruist dan voorheen. Het beheer wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

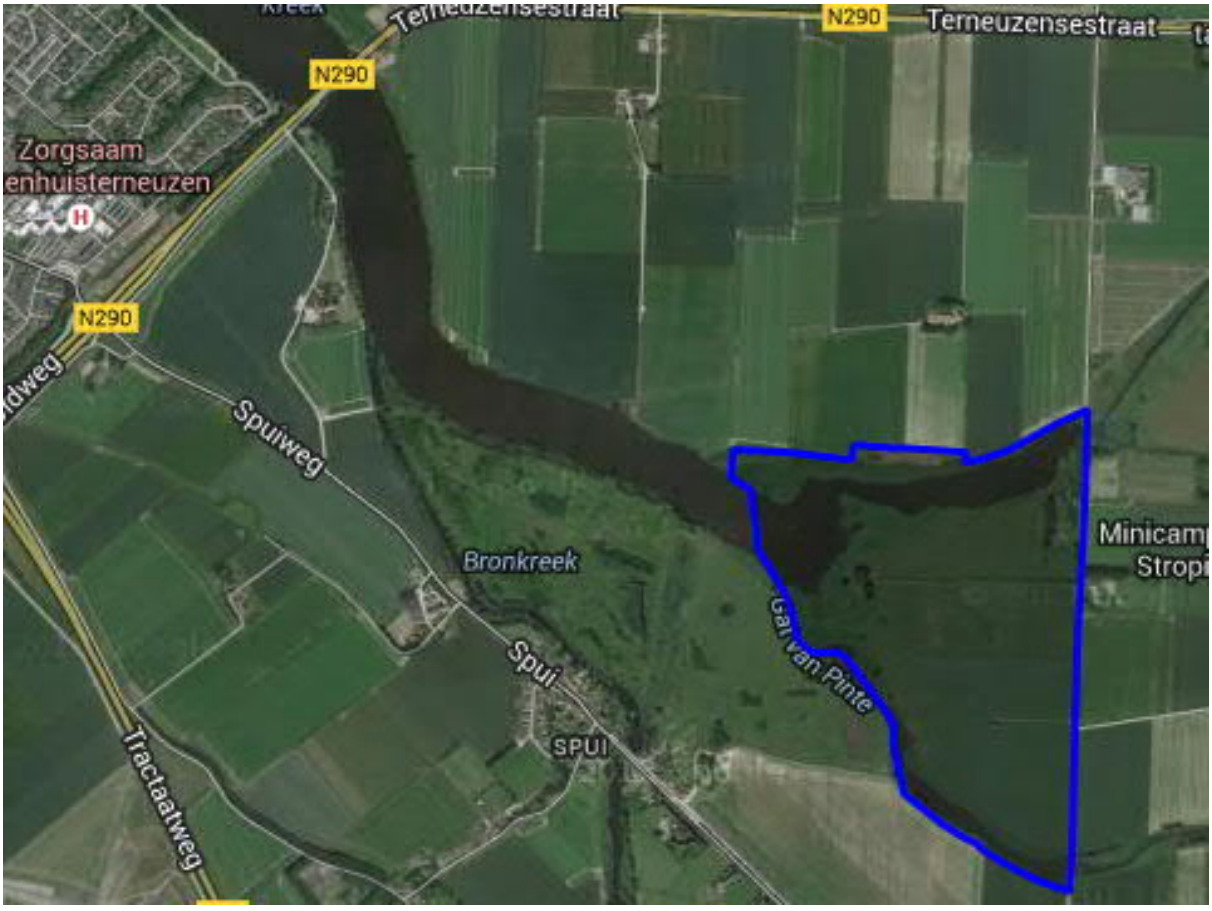

Kaartje met ligging GVP. Het Eiland van Meijer ligt er direct links van.

3. De telronden van 2019

Ronde	Datum	Temp	Wind	Bewolking	Teller(s)	Opmerkingen
1	9 maart	7	W5	0\8	BVB	
2	23 maart	6	NW2	8\8	BVB	
3	6 april	4	Z1	0\8	BVB	
4	20 april	8	O2	0\8	BVB	
5	4 mei	6	NW3	4\8	BVB	Regen en hagelbuien
6	18 mei	10	O2-3	8\8	BVB\AD	
7	1 juni	14	NW4	8\8	AD	
8	16-6	10	Z2	6\8	BVB	Bij start grondmist

BVB = Bert van Broekhoven
AD = Afke van Dijkhuizen

Foto: Prachtig begin van de dag (BvB)

4. De looproute

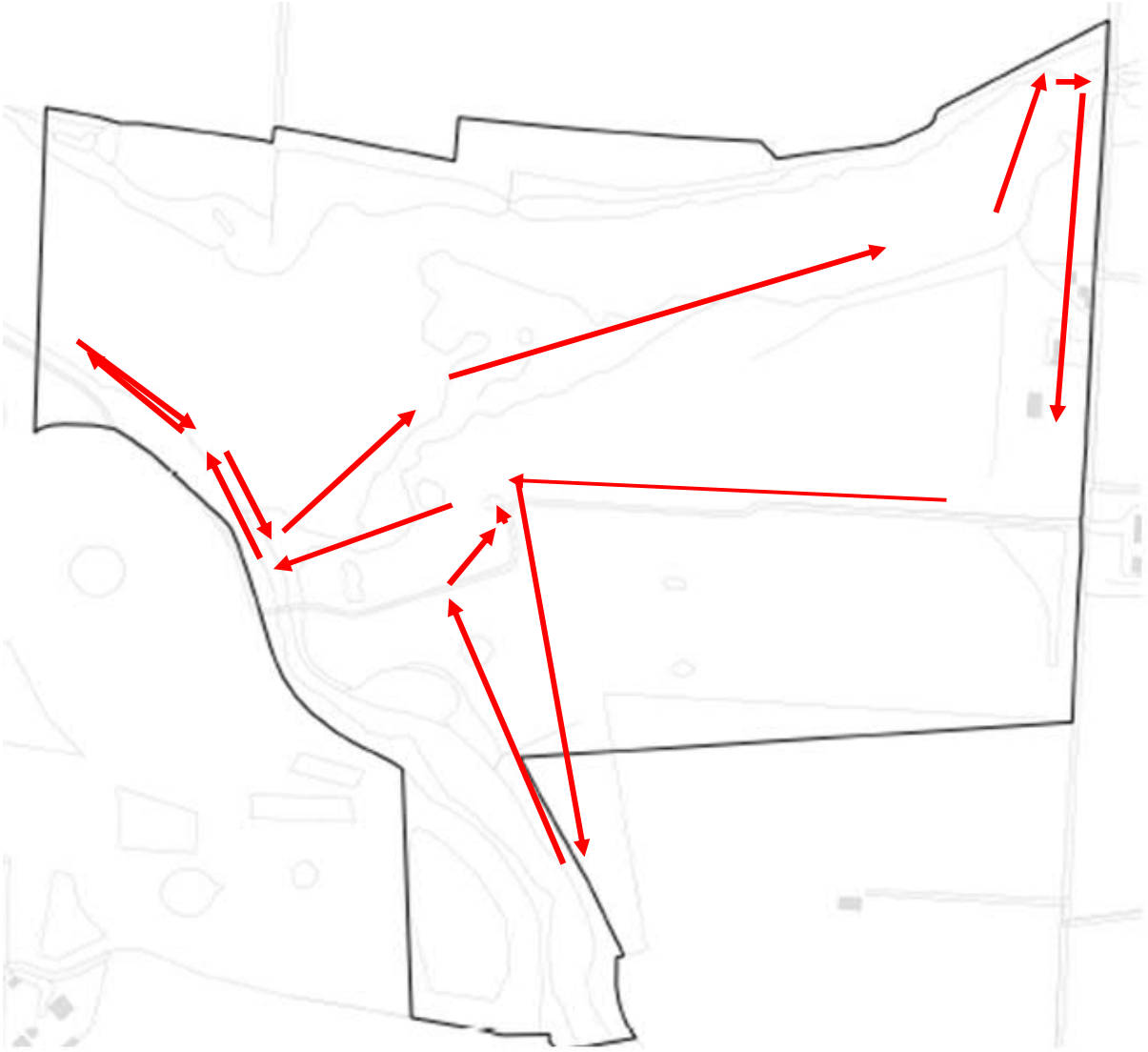

Foto: Zingende Grasmus (BvB)

5. Enkele bijzondere foto’s van 2010-2019

Foto: Status Quo (BvB)

Foto: Parende Bruine Kiekendieven, vrouwtje getagd (BvB)

Foto: Prachtige ochtend (BvB)

Foto: Doortrekkende Visarend vergezeld door alarmerende Bergeenden (BvB)

6. Overzicht territoria per soort 2010-2019

Nr	Soort	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	Bergeend	1	1	1	2	1	3	2	1	3	2
2	Blauwborst	6	6	5	5	7	8	7	5	6	7
3	Boerenzwaluw	-	-	-	-	1	1	-	2	2	3
4	Boomkruiper	-	-	-	-	-	2	1	1	1	-
5	Boomvalk	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
6	Bosrietzanger	9	14	13	13	13	15	10	10	12	11
7	Braamsluiper	1	-	-	1	1	1	3	1	-	-
8	Bruine Kiekendief	-	-	1	-	1	-	1	-	1	1
9	Buizerd	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
10	Cetti's Zanger	-	-	-	-	1	3	3	2	1	1
11	Dodaars	-	-	1	-	--	1	-	-	1	-
12	Ekster	1	1	2	3	4	2	3	3	1	2
13	Fazant	4	6	7	5	4	6	7	6	5	9
14	Fitis	-	4	2	1	1	1	4	-	2	7
15	Fuut	1	1	4	2	3	3	2	3	3	3
16	Gaai	1	1	-	-	-	1	-	-	1	2
17	Gele Kwikstaart	2	1	1	1	1	-	1	2	1	-
18	Grasmus	5	9	11	10	10	14	12	11	12	15
19	Graspieper	-	2	1	-	-	-	-	1	-	1
20	Grauwe Gans	5	7	2	2	3	4	2	5	4	4
21	Grauwe Vliegenvanger	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Groene Specht	1	2	1	2	2	1	1	1	1	2
23	Groenling	1	-	1	-	-	-	1	2	4	2
24	Grote Bonte Specht	-	-	2	-	-	1	1	-	2	1
25	Grote Canadese Gans	1	1	2	2	2	-	1	1	2	-
26	Grutto	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-
27	Heggenmus	4	3	2	4	3	5	7	6	6	6
28	Holenduif	1	4	2	3	4	3	3	4	6	3
29	Houtduif	1	6	5	5	9	5	9	6	8	8
30	Huismus	3	4	2	2	1	1	1	1	-	-
31	IJsvogel	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
32	Kauw	-	-	2	2	2	3	2	3	4	2
33	Kievit	1	2	-	1	-	-	1	-	-	-
34	Kleine Karekiet	13	16	17	11	20	18	21	14	17	14
35	Kneu	1	1	2	1	4	3	2	3	3	3
36	Koekoek	1	2	1	2	2	2	2	2	3	3
37	Koolmees	3	4	6	6	3	7	5	5	5	6
38	Krakeend	2	2	5	2	5	3	5	2	5	4
39	Kuifeend	4	6	6	4	3	5	2	5	5	8
40	Meerkoet	7	11	10	9	10	8	11	10	10	11
41	Merel	7	8	7	5	6	12	13	11	7	5
42	Nijlgans	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1
43	Patrijs	-	-	1	1	-	1	-	-	-	1
44	Pimpelmees	3	4	4	3	4	4	4	2	3	4
45	Porseleinhoen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
46	Putter	-	1	1	-	3	2	2	2	2	1
47	Rietgors	2	5	10	7	7	8	5	5	9	4
48	Rietzanger	13	33	15	17	22	14	15	25	25	17
49	Ringmus	-	-	3	1	-	-	1	1	-	-
50	Roerdomp	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
51	Roodborsttapuit	3	3	3	3	5	4	7	3	4	3
52	Scholekster	1	2	1	1	2	1	2	2	1	1
53	Slobeend	2	5	3	1	2	2	3	1	1	1
54	Snor	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
55	Soepeend	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
56	Soepgans	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-
57	Sperwer	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
58	Spotvogel	-	1	1	-	2	2	-	1	-	-
59	Spreeuw	-	3	1	1	2	3	1	2	2	1
60	Sprinkhaanzanger	3	4	4	1	1	1	-	3	1	2
61	Staartmees	-	-	-	1	-	1	1	1	1	-

62	Tafeleend	-	-	-	1	1	-	2	1	1	3
63	Tjiftjaf	5	7	5	5	6	7	8	6	8	9
64	Torenvalk	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
65	Tuinfluiter	-	-	-	-	1	2	-	4	3	2
66	Veldleeuwerik	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-
67	Vink	1	1	1	1	2	2	2	3	3	2
68	Waterhoen	1	1	2	2	4	3	3	5	7	6
69	Waterral	2	-	-	-	-	5	2	4	3	3
70	Watersnip	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
71	Wielewaal	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
72	Wilde Eend	8	13	10	10	12	10	9	8	10	9
73	Winterkoning	7	6	8	7	11	11	14	10	11	15
74	Wintertaling	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
75	Witte Kwikstaart	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
76	Zanglijster	-	-	-	-	-	1	2	2	1	-
77	Zomertaling	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-
78	Zwarte Kraai	-	2	2	2	3	3	2	2	2	2
79	Zwartkop	2	2	2	-	4	6	5	6	8	11
	Totaal aantal Soorten	***43***	**48**	**51**	**49**	**55**	**57**	**56**	**56**	**57**	**54**
	Totaal aantal Territoria	***142***	**223**	**205**	**175**	**228**	**239**	**240**	**230**	**254**	**247**
	Totaal aantal telrondes	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8

(in rood: soort van de rode lijst)

Nieuwe soorten waarvoor nog niet eerder een territorium is vastgesteld:
In 2019 zijn er 2 nieuwe soorten vastgesteld, de Roerdomp en het Porseleinhoen.

Soorten waarvan in 2019 geen territorium meer is vastgesteld zijn t.o.v. 2018
Boomkruiper, Buizerd, Dodaars, Gele Kwikstaart, Grote Canadese Gans, Sperwer, Staartmees, Zanglijster.

Foto: Zingende Heggenmus (BvB)

7. Overzicht soorten zonder territorium

De soorten die tijdens de BMP-rondes zijn waargenomen in het gebied maar waarvan geen territorium is vastgesteld.

Soort	Soort	Soort
Aalscholver	Blauwe Reiger	Boomvalk
Boompieper	Braamsluiper	Brandgans
Buizerd	Dodaars	Gekraagde Roodstaart
Gele Kwikstaart	Gierzwaluw	Grote Canadese Gans
Grote Zilverreiger	Huiszwaluw	Kluut
Kleine Mantelmeeuw	Knobbelzwaan	Kramsvogel
Oeverloper	Oeverzwaluw	Paapje
Roek	Roodborst	Slechtvalk
Tapuit	Turkse Tortel	Visdief
Veldleeuwerik	Watersnip	Wintertaling
Witte Kwikstaart	Wulp	Zwartkopmeeuw

8. Territoriumkaarten

Zie voor de soortkaarten de bijlage
Gat_van_Pinte_Zaamslag_2019.pdf

Foto: Wakende Reegeit, het kalf ligt in de dekking (BvB)

9. Samenvatting van de bevindingen

In 2019 zijn 8 telrondes gelopen. De hoofdteller was Bert van Broekhoven, tijdens zijn vakantie heeft Afke Dijkhuizen de 7e telling gedaan. Er zijn in 2019 247 territoria vastgesteld van 54 soorten broedvogels. Het aantal soorten was dit jaar 3 minder dan het topjaar 2018. Ook het totaal aantal territoria was iets minder dan in 2018. Wel opvallend was dat dit jaar voor het eerst in 10 jaar er een territoria van een Roerdomp en een Porseleinhoen werd vastgesteld. De Roerdomp is in vorige jaren al wel diverse keren gezien maar nog nooit werd deze "hoempend" gehoord, dit jaar eindelijk wel. Het Porseleinhoen liet tijdens de 6e telronde het kenmerkende "Wiet…Wiet…Wiet veelvuldig horen. Het was al van verre hoorbaar. Afke was die ronde ook aanwezig en had dit geluid nog niet eerder gehoord.

Bij de zangers hebben de Kneu (3), Putter (1 -1), Zwartkop (11 +3), Tjiftjaf (9 +1), Roodborsttapuit (3 -1), Winterkoning (15+4), Groenling (2 -2), Heggenmus (6), Tuinfluiter (2 -1), Grasmus (15 +3), Koolmees (6 +1) en de Pimpelmees (4 +1) zich goed gehandhaafd. De Fitis (5 +3) lijkt weer definitief terug te zijn.. De Spotvogel (1) en de Braamsluiper waren ook dit jaar helaas weer afwezig. De Merel (5 -2) is na de daling vorig jaar nog iets verder afgenomen. De Zanglijster, Ringmus en Huismus zijn dit jaar geheel afwezig.

De Groene Specht (2 +1), Grote Bonte Specht (1), Koekoek (3), Holenduif (3 -3, Houtduif (8), Zwarte Kraai (2), Kauw (2 -2) en Ekster (2 +1) zijn vaste bewoners van het gebied. De Holenduif is zeer waarschijnlijk afgenomen doordat een grote oude boom met veel holtes afgelopen jaar is gesneuveld.

De rietvogels hadden over het algemeen geen goed dit jaar. De getallen; Rietzanger (17 -8), Bosrietzanger (11 -1) en de Kleine Karekiet (14 -3), Rietgors (4 -5). Vooral de sterke daling bij de Rietgors en de Rietzanger zijn enorm. Gelijk of beter was het voor de Blauwborst (7 +1), Sprinkhaanzanger (2 +1), Cetti's Zanger (1) en de Waterral (3). De Snor is na een afwezigheid van 8 jaar eindelijk weer terug. Nieuw was de Porseleinhoen die alleen tijdens de 6e telronde werd gehoord.

Bij de eenden zijn Krakeend (4 -1), Bergeend (2 -1), Slobeend(1) en Wilde Eend (9 -1) in normale aantallen aanwezig. Stijgers waren dit jaar de Kuifeend (8 +3) en de Tafeleend (3 +2) De overige watervogels Fuut (3), Meerkoet (11 +1) en Waterhoen (6 -1) zijn trouwe bewoners van het gebied.

Bij de ganzen zijn dit jaar de volgende territoria vastgesteld; Grauwe Gans (4) , Nijlgans (1).

Bij de rovers zijn territoria vastgesteld voor Torenvalk (1), en Bruine Kiekendief (1). De Torenvalk was succesvol, de jongen (5) zijn geringd en uitgevlogen. Voor de Boomvalk en Sperwer zijn ondanks dat ze diverse keren gezien zijn geen territoria vastgesteld. De Buizerd broedt nu net buiten het gebied.

Van de weidevogels zijn alleen voor de Scholekster (1), Graspieper (1 +1) en Patrijs (1 +1) territoria vastgesteld. Een Patrijs man werd enkele keren alarmerend gehoord.

Waargenomen zoogdieren zijn Haas, Ree, en Mol. De aanwezig Bever is niet gezien.

10. Veranderingen in het gebied.

De stukken grasland die in het gebied liggen verruigen met name door de vele meidoornboompjes die zicht snel uitbreiden. Door de stukken grasland regelmatig kort te houden kan het vestigen van akkervogels gestimuleerd worden waardoor Graspieper, Gele Kwikstaart, Kievit en Veldleeuwerik zich mogelijk weer gaan vestigen. Een keuze kan ook zijn het gebied verder te laten verruigen dan zullen struweelbroeders zoals de Grasmus, Fitis, Kneu, Winterkoning, Merel en andere struikbroeders hiervan profiteren.

Foto: Het verruigende grasland (BvB)

Koeien vertrappen de aanwezige rietvelden, waardoor er al hele stukken oud riet verdwenen zijn en de rietkraag langs het water steeds smaller wordt.

Foto: Afnemende rietkraag (BvB)

11. Conclusie en advies

Het Gat van Pinte blijft een interessant gebied voor diverse soortgroepen zoals rietvogels, watervogels, zangers en rovers. Door het afwisselende karakter van het gebied met water, bomen, struikjes en weiland zijn hier o.a. soorten als Blauwborst, Cetti's Zanger, Fitis, Tuinfluiter, Roodborsttapuit, Grasmus, Kneu, Putter, Groenling, Tafeleend, Slobeend, Kuifeend en Krakeend te vinden. De begrazing van het gebied door koeien zorgt er voor dat het gebied, ondanks de wandelroute die er sinds 2014 doorheen loopt, met rust gelaten wordt. Het schrikt de mensen af om door dit gebied te gaan lopen struinen. De koeien laten diepe sporen achter in het gebied waardoor hier en daar ook plekjes ontstaan waar ook in drogere perioden nog wat water blijft staan. Door de struinende koeien zijn er helaas wel enkele flinke stukken ouder riet geheel verdwenen.

Advies 1: Kort langs het water staan er paaltjes met draad. Door deze een heel stuk verder van de waterlijn te plaatsen kan geregeld worden dat de koeien niet meer dwars door het oude riet kunnen lopen waardoor het behouden blijft. Mogelijk kan die maatregel de teruggang van de rietvogels doen stoppen.

De weidevogels zijn helaas slechts beperkt aanwezig, de Scholekster, Graspieper en Patrijs zijn elk met slechts 1 territorium vertegenwoordigd.

Advies 2: Door het gericht periodiek maaien van de opslag van Meidoorn en andere struiken op de stukken grasland kan het gebied weer interessant gemaakt worden voor de weidevogels zoals o.a. Kievit, Veldleeuwerik en Graspieper. Dit komt de biodiversiteit van het gebied ten goede.

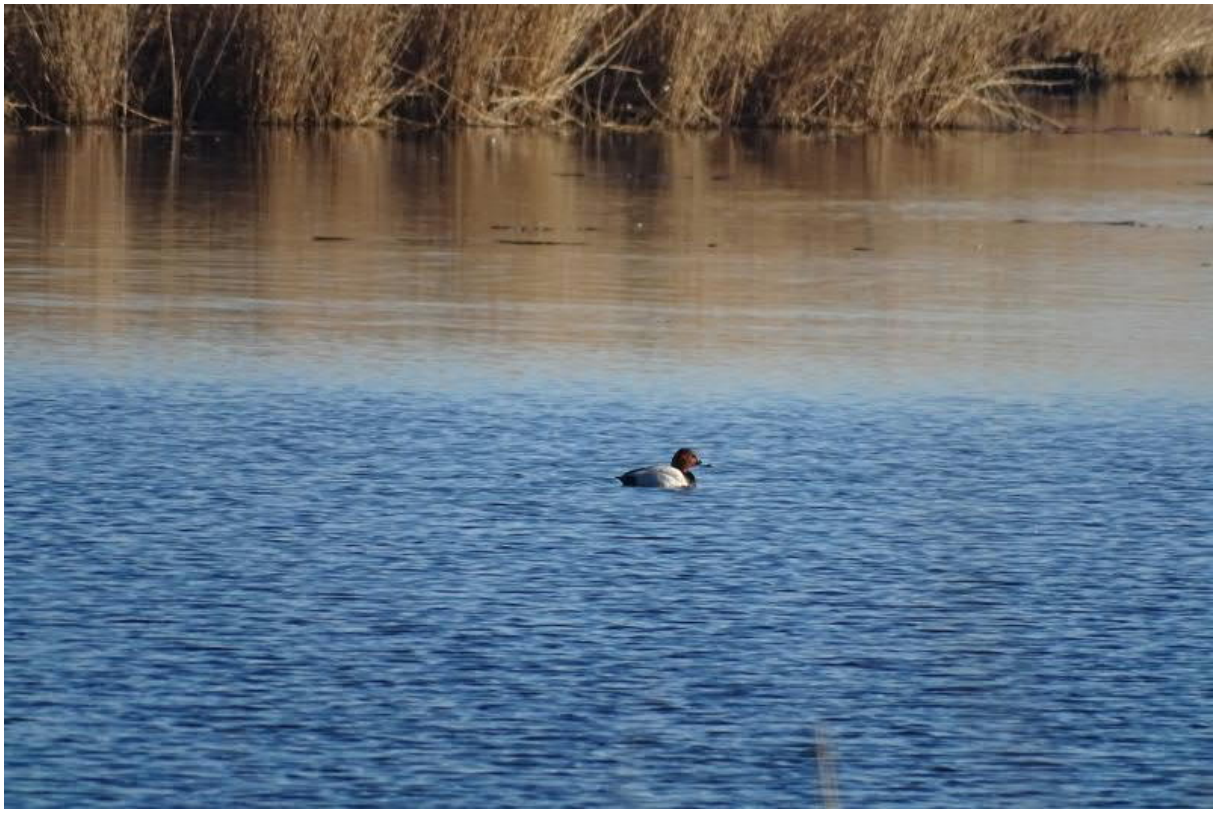

Foto: Man Tafeleend (BvB)